

“Ordunun güdrətini, onun döyüş qabiliyyətini, qələbə iradəsini təşkil edən döyüşçülərin vətənpərvərlik hissidir. Hər bir əsgər, zabıt, döyüşçü vətənpərvərlik hissini, Vətənə, torpağa, müstəqil dövlətimizə, xalqımıza sədaqət hissini hər şeydən üstün tutmalıdır”.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

16 iyul 2014-cü il № 54 (1871)

Qiyməti 25 qəpik

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İtaliyaya rəsmi səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 13-də İtaliya Respublikasına rəsmi səfərə getmişdir. Həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Romadakı məşhur "Villa Borghese" parkında dahi Azərbaycan şairi və müfəkkiri Nizami Gəncəvinin abidəsini ziyarət etmiş, önünə gül dəstəsi qoymuşdur. Bu abidə "Dahi Azərbaycan şairi və müfəkkiri Nizami Gəncəvinin 870 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 23 dekabr tarixli sərəncamına əsasən ucaldılmışdır. Həmin sərəncama əsasən Nizami Gəncəvinin yubileyinə həsr edilmiş silsilə tədbirlər çərçivəsində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə 2012-ci ilin aprelinde abidənin açılışı olmuşdur.

***

İtaliya Respublikasında rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 14-də Romadakı "Altare dell Patria" memorial kompleksində naməlum əsgər abidəsini ziyarət etmişdir. Burada dövlətimizin başçısının şərafinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdür. Prezident İlham Əliyev naməlum əsgər abidəsinin önünə ekil qoydu.

***

Iyulun 14-də Romada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və İtaliya Respublikasının Prezidenti Corco Napolitanonun nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə görüşü olmuşdur.

Görüşdə Azərbaycan ilə İtaliya arasında siyasi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə əməkdaşlığın uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə edildi. Ölkələrimiz arasında əlaqələrin Avropa İttifaqı-Azərbaycan əməkdaşlığı baxımından önəmi vurğulandı. Azərbaycanın Avropa Şurasında, İtaliyanın Avropa İttifaqında sədrliyi dövründə səylərin əlaqələndirilməsinin vacibliyi qeyd edildi.

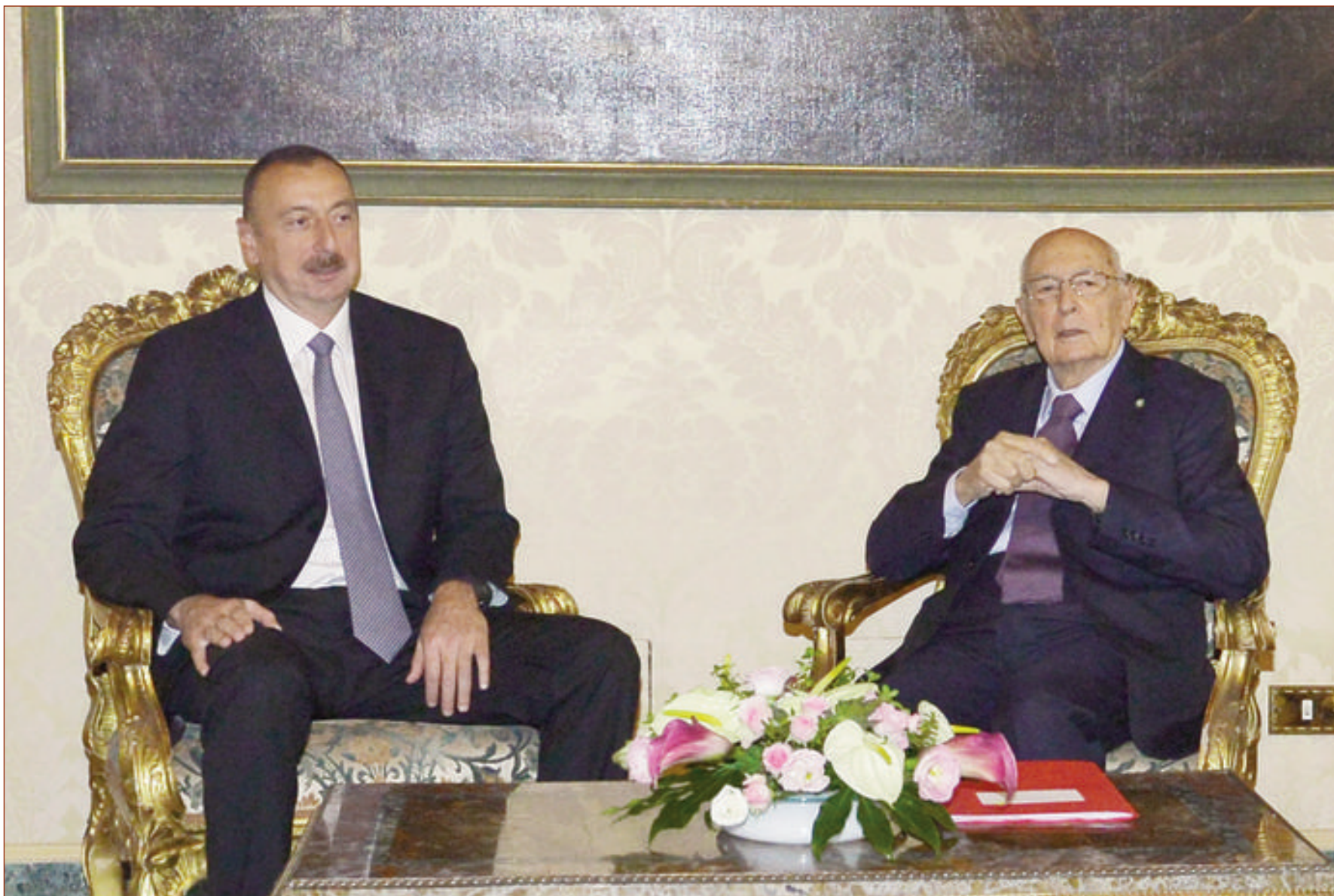
Söhbət zamanı energetika sahəsində əməkdaşlığın uğurlu inkişafı, ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlarda bir-birinə qarşılıqlı dəstək verdiyi bildirildi.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətləri, Azərbaycan-İtaliya ikitərəfli münasibətlərinin müxtəlif aspektləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərə bağlı ətraflı fikir mübadiləsi aparıldı.

***

Iyulun 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Romadakı "Mercati di Traiano" muzeyində olmuş, burada şəhərin meri İqnatsio Marino ilə görüşmüş və İtaliya jurnalistlərinə müsahibə vermişdir.

Prezident İlham Əliyev Roma şəhərinin meri İqnatsio Marino qarşıladı. Dövlətimizin başçısına Romanın "Mercati di Traiano" muzeyi barədə ətraflı məlumat verildi. Bildirildi ki, nadir eksponatların qorunduğu bu muzey qədim Roma tarixinin öyrənilməsində müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Muzeyin yerləşdiyi ərazidə müxtəlif vaxtlarda aparılan arxeoloji

inqışafına töhfə verdiyi bildirildi. Ölkələrimiz arasında əlaqələrin Azərbaycan-Avropa İttifaqı əməkdaşlığının inkişafında mühüm rol oynadığı qeyd olundu. Azərbaycanın Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsinə, İtaliyanın isə Avropa İttifaqına sədrliyi dövründə birgə fəaliyyətin həyata keçirilməsinə əminlik ifadə edildi.

İtaliya Senatının sədri ölkəmizin Azərbaycanca Qafqazda sabitliyin təminatçısı kimi yanaşdığını bildirdi. Prezident İlham Əliyev İtaliya Senatının sədrinə Ermənistanın Azərbaycanca hərbi təəcavüzünün nəticələri və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı aparılan danışıqların hazırkı vəziyyəti barədə məlumat verdi.

Görüşdə ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında parlamentlərarası əlaqələrin, o cümlədən dostluq qruplarının rolunun önəmi qeyd olundu, bu sahədə gələcək əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyəti vurğulandı.

***

Iyulun 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Romadakı "Mercati di Traiano" muzeyində olmuş, burada şəhərin meri İqnatsio Marino ilə görüşmüş və İtaliya jurnalistlərinə müsahibə vermişdir.

Prezident İlham Əliyev Roma şəhərinin meri İqnatsio Marino qarşıladı. Dövlətimizin başçısına Romanın "Mercati di Traiano" muzeyi barədə ətraflı məlumat verildi. Bildirildi ki, nadir eksponatların qorunduğu bu muzey qədim Roma tarixinin öyrənilməsində müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Muzeyin yerləşdiyi ərazidə müxtəlif vaxtlarda aparılan arxeoloji

qazıntıları bir çox nadir memarlıq nümunələrini üzə çıxarıb. Digər tərəfdən, bu qazıntıların qədim dövr tarixinin müxtəlif mərhələlərinin tədqiqinə geniş imkanlar açır. Ona görə də "Mercati di Traiano" muzeyinin əhəmiyyəti heç vaxt azalmır, onun ümumbəşəri dəyəri getdikcə daha da artır.

Daha sonra keçirilən görüşdə Roma şəhərinin meri İqnatsio Marino Azərbaycan ilə İtaliya arasında siyasi, iqtisadi, enerji sahələrində əlaqələrin genişləndiyini bildirdi, ölkəmizdə gedən inkişaf proseslərinin məmnunluq doğurduğunu qeyd etdi. O, Azərbaycan ilə mədəniyyət sahəsində əlaqələrin inkişafında maraqlı olduqlarını bildirdi. Bunun ölkələrimizin və xalqlarımızın bir-birini daha yaxından tanımasını üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi. Roma şəhərinin meri Heydər Əliyev Fondu ilə geniş əməkdaşlıq əlaqələrinə toxunaraq Fondun dünyada ümumbəşəri dəyəri olan bir çox mədəni və humanitar layihələri uğurla həyata keçirdiyindən xəbərdar olduğunu bildirdi. İqnatsio Marino Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevə ilə Romada keçirilən görüşünü xatırladı, Heydər Əliyev Fondu ilə birgə reallaşdırılan layihələrin əhəmiyyətini toxundu. "Mercati di Traiano" muzeyinin ərazisində arxeoloji qazıntı işlərinin aparılmasında Heydər Əliyev Fondunun xidmətlərinin yüksək qiymətləndirildiyini və buna görə təşəkkürünü bildirdi.

Prezident İlham Əliyev bu memarlıq və mədəniyyət mirasının təkcə Romaya deyil, bütün bəşəriyyətə aid olduğunu dedi, arxeoloji qazıntı işlərində Azərbaycanın da iştirak etməsindən fərəh hissi keçirdiyini bildirdi. "Düşünü-

rəm ki, bu, bizim ikitərəfli əlaqələrimizin vacib elementidir", - deyən dövlətimizin başçısı mədəniyyət sahəsində əlaqələrin inkişafının xüsusi əhəmiyyət daşıdığını diqqətə çatdırdı. Prezident İlham Əliyev İtaliya tarixinin və mədəniyyətinin Azərbaycanda yaxşı tanındığını, ölkəmizin mədəniyyətinin də İtaliyada tələfinin mühüm əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında əlaqələrin çox yüksək səviyyəyə çatdığını deyərək İtaliyanın Avropada və dünyada Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşı olduğunu bildirdi. Hazırda tərəfdaşlığımızın enerji sektorunda uğurla həyata keçirildiyini, Avropanın enerji xəritəsini dəyişəcək TAP layihəsinin Azərbaycan üçün də böyük önəm təşkil etdiyini deyərək İtaliyanın Avropada və dünyada Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşı olduğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev İtaliya Respublikasının Baş naziri Matteo Renzi ilə görüşü olmuşdur.

Bu saziş "Mercati di Traiano" muzeyinin yerləşdiyi ərazidə arxeoloji qazıntı işlərinin aparılmasına maliyyə vəsaitinin ayrılmasını nəzərdə tutur. Sonra İqnatsio Marino Roma şəhərinin rəsmi xatirə hədəyini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Mərasim başa çatdıqdan sonra dövlətimizin başçısı və Roma şəhərinin meri arxeoloji qazıntı işlərinin aparılacağı ərazini, həmçinin Roma şəhərinin mənzərəsini seyr etdilər.

Sonda Prezident İlham Əliyev İtaliya jurnalistlərinə müsahibə verdi. Iyulun 14-də Romada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya Respublikasının Baş naziri Matteo Renzi ilə görüşü olmuşdur.

loji qazıntı işlərinin aparılacağı ərazini, həmçinin Roma şəhərinin mənzərəsini seyr etdilər.

***

Iyulun 14-də Romada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya Respublikasının Baş naziri Matteo Renzi ilə görüşü olmuşdur.

Baş nazir Matteo Renzi Prezident İlham Əliyevi qarşıladı. İtaliya nümayəndə heyəti Prezident İlham Əliyevə, Azərbaycan nümayəndə heyəti Baş nazir Matteo Renziyə təqdim olundu.

Görüşdə Azərbaycan ilə İtaliya arasında ikitərəfli əlaqələrin siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə inkişafından məmnunluq ifadə olundu. Ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafında əlaqələrin genişləndiyini bildirdi, enerji sahəsində əməkdaşlığın yaxşı perspektivləri olduğunu qeyd etdi. Prezident İlham Əliyevin İtaliyaya rəsmi səfərinin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından önəmi vurğulandı. Azərbaycan-İtaliya əlaqələrinin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq baxımından əhəmiyyəti qeyd edildi, əlaqələrimizin bundan sonra da genişlənməsinə əminlik ifadə olundu.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

***

Iyulun 14-də Romada Azərbaycan-İtaliya sənədlərinin imzalanması mərasimi olmuşdur.

Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və İtaliya

yanın Baş naziri Matteo Renzi tərəfindən "Azərbaycan Respublikası ilə İtaliya Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamə" qəbul olundu.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İtaliya Respublikası Hökuməti arasında dərinləşdirilməsi haqqında Saziş"i Azərbaycanın enerji-kənd təsəvvüatı və İtaliyanın infrastruktur, nəqliyyat və telekommunikasiya naziri Maurizio Lupi imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirliyi arasında iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycanın İtaliyadakı səfiri Vaqif Sadiqov və İtaliyanın iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Karlo Kalenda imzaladılar.

"Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi arasında iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycanın Mədəniyyət və Turizm Naziri Əbülfəs Qarayev və İtaliyanın Mədəni İrs və Fəaliyyətlər və Turizm Nazirliyinin Regional Məsələlər, Muxtariyyətlər və İdman Departamenti - İdman Ofisi arasında imzalandı.

"Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının Nazirlər Şurasının Sədrliyinin Regional Məsələlər, Muxtariyyətlər və İdman Departamenti - İdman Ofisi arasında imzalandı.

"Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi ilə İtaliya Respublikasının Nazirlər Şurasının Sədrliyinin Regional Məsələlər, Muxtariyyətlər və İdman Departamenti - İdman Ofisi arasında imzalandı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və İtaliya Prezidenti Matteo Renzi arasında imzalandı.

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Ordumuzun döyüş qabiliyyəti yüksək səviyyədədir

Biz, bu altı ayda, əlbəttə ki, hərbi məsələlərə xüsusi diqqət göstərmişik. Ordu quruculuğu prosesi uğurla gedir, orduda islahatlar dərinləşir, nizam-intizam artır. Ordumuzun döyüş qabiliyyəti yüksək səviyyədədir, gündən-günə artır.

AzərTAC xəbər verir ki, bu sözləri Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2014-cü ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasındakı giriş nitqində demişdir.

Dövlətimizin başçısı ordu günündə və bu yaxınlarda cəbhə bölgəsində keçirilmiş təlimlərin həm praktiki, həm də gücümüzü nümayiş etdirmək nöqtəy-nəzərindən çox böyük əhəmiyyətə malik məsələ olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Prezident İlham Əliyev demişdir ki, ərazi bütövlüyü beynəlxalq hüququn əsas norma və prinsipidir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ancaq bu prinsip çərçivəsində öz həllini tapa bilər.

Müdafiə naziri Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi attaşelərini qəbul edib

Iyulun 14-də Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin xarici ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlarda akkreditə olunmuş hərbi attaşə və hərbi nümayəndələrini qəbul edib.

Müdafiə naziri görüşün əhəmiyyətini qeyd edərək, Silahlı Qüvvələrdə aparılan islahatlar, görülən işlər, o cümlədən xarici hərbi prioritetlərimiz barədə geniş məruzə ilə çıxış edib.

Sonra xidməti fəaliyyətlər nəzərdən keçirilib, qarşıda duran məqsəd və vəzifələr barədə geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə Müdafiə nazirinin birinci müavini - Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Nəcəddin Sadıqov da iştirak edib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti

Azərbaycan-NATO tərəfdaşlığının inkişaf perspektivləri müzakirə edilmişdir

Iyulun 8-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov NATO baş katibinin Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə xüsusi nümayəndəsi Ceyms Appaturay ilə görüşmüşdür.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AzərTAC-a daxil olan məlumata görə, Elmar Məmmədov Azərbaycanın NATO ilə əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verdiyini bildirmiş, ölkəmizin Alyansın Fərdi Tərəfdaşlıq üzrə Əməliyyat Planı və Planlaşdırma və Analiz Prosesi kimi tərəfdaşlıq mexanizmlərində fəal iştirak etdiyini söyləmişdir. Nazir əlavə etmişdir ki, NATO ilə əməkdaşlıq Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin islahat prosesinə və orduda müasir standartların təbiiqinə töhfəsini vermişdir.

Ceyms Appaturay fəal tərəfdaş dövlət kimi Azərbaycanın NATO-nun Əfqanıstanda keçirilən əməliyyatına və beynəlxalq təhlükəsizliyə töhfəsini Alyans tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırmışdır.

Görüşdə Azərbaycan ilə NATO arasında tərəfdaşlığın inkişaf perspektivləri və NATO-nun qarşıdan gələn Uels Zirvə toplantısının gündəliyində duran aktual məsələlər üzrə fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Ön xətdən reportaj

Zirvələri qoruyan oğullar

Növbəti gün və növbəti təmas xətti... Cəbhə bölgəsində yerləşən "N" hərbi hissəsinə məxsus döyüş postundaydıq... Bu döyüş postunda olmaq həm maraqlı, həm də həyəcanlı idi. Günortaya yaxın yola düşürük. Yol yoldaşım, şəxsi heyətin təlim-təربiyəsi ilə məşğul olan məsul zabitədən mayor Rüstəm Məmmədovdur.

Oyanıram ki, döyüş postu dəniz səviyyəsindən 2262 metr yüksəklikdə yerləşir. Buranı Milli Qəhrəman İsgəndər Aznaurovun şərəfinə "İsgəndər Qalası" adlandırılıb.

İsgəndər Söhrab oğlu Aznaurov 1956-cı il avqustun 16-da Özbəkistanın Buxara vilayətində anadan olub. Aznaurov 1990-cı ildə ailəsi ilə birlikdə Azərbaycanın Şəmkir rayonu Kür qəsəbəsinə köçüb. O, 1992-ci ilin aprelində könüllü olaraq ordu sıralarına daxil olub. "N" hərbi hissəsinin artilleriya üzrə komandir müavini təyin edilib, baş leytenant kimi Gədəbəy bölgəsində vuruşub və əfsanəvi qəhrəman kimi ad çıxarıb. Onun sayı ilə Şinix istiqamətində düşmən mövqelərinə ağır zərbə vurulub, düşmənin onlarla topu sıradan çıxarılıb. Qəhrəman Nazdiyaxanlı döyüşündə əsl qəhrəmanlıq göstərmiş, düşməni geri çəkilməyə məcbur edib. O, 1993-cü il aprelin 18-də növbəti döyüşlərin birində qəhrəmanlıqla həlak olub.

Mərhum Bakı şəhərində Şəhidlər xiyabanında dəfn edilib.

Budur, 2262 metr yüksəklikdəyik...

Bizi baş leytenant Mübariz Xələfi qarşılayır. Döyüş postu barədə ətraflı məlumat ve-

rən zabitin simasında təbəssüm seziilir, deyəsən, bizi görməyinə şad oldu. Hal-əhval tutduqdan sonra söhbətə başlayırıq...

- Yoldaş baş leytenant, yüksəklikdə xidmət etmək çətin deyil?

- Burada bizə heç nə çətin görünmür. Çünki burada torpaqlarımızı qoruyuruq. İstisoyuq bilmədən Vətənin keşiyində dayanırıq. Biz burada işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək arzusu ilə yaşayırıq.

Baş leytenant özü haqqında da məlumat verib deyir:

- Ağdam rayonunda anadan olmuşam. Dünyaya göz açdığım rayon 1993-cü il iyulun 23-də Ermənistan tərəfindən işğala məruz qalıb. Ağdam sözü qədim türk dilində "kiçik qala" deməkdir. Tarixi məlumatlara görə, uzaq keçmişdə bu ərazidə yaşamaş türkdilli qəbilələrin müdafiə etmək üçün kiçik qalaları tikirdilər. Zaman keçdikcə bu şəhərin adının mənası dəyişmişdir. XVIII əsrin birinci yarısında Pənəhəli xan bu şəhərdə özü üçün ağ daşdan

günəş şüaları ilə nurlanmış işıqlı, ağ ev deməkdir. Mən istəyirəm ki, işıqları sönmüş o evlərdə yenidən işıqları yandırım.

- Yaradılmış şərait və təbii şəraitdə olan əsgərləriniz haqqında fikirlərinizi də öyrənmək istədim.

- Belə bir yüksəklikdə xidmət etmək üçün hər cür şəraitimiz var. Yuxarı komandanlıq daim problemlərimizlə maraqlandır, hər hansı ehtiyacımız olarsa, qısa vaxtda bunu həll etməyə çalışır. Əsgərlərimdən isə çox razıyam. Hər biri zəhmətli və məsuliyyətli. Silah-sursatla rəftar və təhlükəsizlik qaydalarına riayət edirlər.

Postu gəzmək və döyüş növbəsində olan əsgərlərlə görüşmək üçün səngərlərə yollandıq. Növbədə olduğu zaman heç bir hadisə baş vermədiyini maruzə edən Əsgər Abdullayevlə söhbətə başlayırıq...

- 1-ci motoatıcı qatımda pulemyot manqasının komandiriyəm, - deyir əsgər. - Artıq 18 aydır hərbi xidmətdəyəm. Doğmalarımın yanına qayıtmaq istəyirəm. Lakin buna sevinə bilmərəm. Uşaqlıqdan forma

imareti tikməyi əmr etmişdir. Həmin imareti uzun müddət ətraf kəndlərin sakinləri üçün bir növ oriyentirə çevrilmişdir. Bu mənada, "Ağdam" -

gəyinmək, əsgər olmaq arzusunda olduğum üçün ordu sıralarına qatılma sevinirdim. Bu arzuma çatdım, amma artıq ehtiyata buraxılıram. Və

əmin olun ki, Ali Baş Komandan döyüş əmrini verən kimi burada qazandığım təcrübə ilə döyüşə qatılacağam.

Növbəti həmsöhbətim isə əsgər Şöhrət Qubadovdur. 1-ci motoatıcı qatım, 3-cü mənqədə baş atıcı vəzifəsində xidmət edən əsgər 13 aydır ki, hərbi xidmətdə olduğunu bildirir. Əli tətikdə, gözü düşmən istiqamətində olan əsgərimizdən diqqətlə hara baxdığını soruşuruq...

- Bildiyiniz kimi, buradan ermənilərin yaşayış məntəqəsi görünür. Bu rayon Çəmbək adlanır. Buradan müşahidə cihazları ilə qəsəbəni aydın görmək olur.

Qeyd edək ki, Çəmbək bölgəsi Ermənistanın Geğarkunik vilayətinin tərkibindədir. 1937-ci il dekabrın 31-də yaradılıb. Həmin il qədr Azərbaycanın tərkibində olub. Ərazisi 697 kv. km-dir. Rayon mərkəzi Ağstafaçay çayının qolu olan Getik çayının sahilində yerləşən Qırmızıqənd, dəyişdirilmiş adı Mixaylovka, Krasnoselski qəsəbəsidir. Rayon mərkəzindən İrəvan şəhərinə olan məsafə 125 km-dir. Rayon ərazisində həmçinin malakanlar da yaşayırlar. Onlar bu ərazilərə XVIII əsrin əvvəllərində Çar Rusiyası tərəfindən köçürüldülər. 1918-1919-cu illərdə bu ərazilər ermənilərin hücumlarına məruz qalıb. 1920-ci il sonuna kimi Gəncə quberniyasının Qazax qəzasının Çəmbək nahiyəsi kimi Azərbaycanın tərkibində mövcud olan Çəmbək rayonunun ərazisində o vaxtlar cəmi iki erməni kəndi vardı: Çəmbək və Qoturulaq. Buraya ermənilər İrəvan xanlığı Çar Rusiyası tərəfindən işğal edildikdən sonra Anadoludan köçürüldülər. SSRİ dövründə isə ermənilər bu yerlərə köçürülməklə daha üç erməni kəndi yaradıldı: Yeni Başkənd, Martuni və Orconokid-

ze. Çəmbəkəkin Azərbaycanından qoparılması Sovet dövrü ilə bağlıdır. Belə ki, Qərbi Azərbaycanda Ermənistan Respublikası qurulduqdan sonra 1920-ci ildə Göyçə və Qaraqoyunlu Azərbaycanından alınaraq Ermənistanla verildi. Bu, 6000 kv. km-lik bir ərazi idi. 1938-ci ildə Azərbaycanın Gədəbəy rayonunun Köhnə Başkənd kəndi də yenidən rayon statusu almış Çəmbək rayonuna tabe edildi.

Çəmbək rayonunun bir hissəsini də Qaraqoyunlu ərazisi təşkil edir. Əsas hissəsi Çəmbək rayonunun tərkibinə daxil olan Qaraqoyunlu dərəsi Dilican dərəsi ilə Soyuqulaq yaylasının arasında yerləşir. Çar Rusiyası dövründə buralar Gəncə quberniyasının Qazax qəzasına daxil olub.

Bu məlumatları oxuculara çatdırmaqda məqsədim odur ki, tarixən Ermənistan adlı dövlət olmayıb. Yalnız sonrakı dövrlərdə böyük dövlətlərin himayəsi ilə bizim atə-ba torpaqlarımızda ermənilər məskunlaşdı və öz dövlətlərini yaradıblar.

Növbəti postlarda Rəşad Səmədzadə, Əmrax Bağirov və başqa döyüşçülər də xidmətlərindən razılıqlarını, düşmənlə üz-üzə Vətənin keşiyində dayanmağın qürurverici hal olduğunu bildirdilər.

Deyir "Yolçu yolunda gərək". Bizim də yolumuz uzundur. Hava isə qalmaq üzrədir. Geri dönmək vaxtıdır. Beləcə, bu təmiz havayı, yaşıllığı ilə göz oxşayan dağlardan geri qayıdırıq. Əsgər və zabitlərlə xudahafizləşirik. Onları bu döyüş bölgəsində, düşmənin gülləsi ilə üzbeüz torpaqlarda Allaha əmanət edirik! Qismət olsa, görüşmək diləyi ilə...

Leytenant Ceyhun CƏFƏRLİ, "Azərbaycan Ordusu"

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Silahlı Qüvvələrimizin nümayəndələri beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edəcəklər

İyulun 14-dən 18-dək Oberammerqau şəhərində (Almaniya) Quru Qoşunlarının döyüş hazırlığını qiymətləndirilməsi kursu, iyulun 25-dək Andermatt şəhərində (İsviçrə) təkmilləşdirilməsi yay dağ təlimi kursu, avqustun 1-dək Vişkov şəhərində (Çexiya) komanda və qərargah kursu keçiriləcək.

İyulun 16-dan 29-dək Novo Selo şəhərində (Bolqarıstan) "Platinum Lion" təlimi keçiriləcək.

Tədbirlərdə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələri iştirak edəcəklər.

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozmuşlar

13 iyul 2014-cü il.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimi ümumilikdə 29 dəfə pozulub.

Erməni silahlı bölmələri dünən və bu gecə Füzuli rayonunun Horadiz, Aşağı Seyidəhmədli, Ağdam rayonunun Yusifcanlı, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Cəbrayıl rayonunun Mehdi kəndləri yaxınlığında və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Silahlı Qüvvələrimizin mövqelərini atəşə tutublar.

Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

14 iyul 2014-cü il.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimi ümumilikdə 29 dəfə pozulub.

Erməni silahlı bölmələri dünən və bu gecə Ermənistan Respublikasının İcevan rayonunun Berkaber kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Qızıllı kəndində, Bərd rayonunun ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə və Ayqəpar kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Muncuqlu, Əlibəyli və Hacıalılı kəndlərində yerləşən mövqelərini atəşə tutublar.

Ağdam rayonunun Yusifcanlı, Şıxlar, Baş Qorvənd, Mərzili, Sarcalı, Füzuli rayonunun Aşağı Əbdürrəhmanlı, Aşağı Veysəlli, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Goranboy rayonunun Tapraqoyunlu kəndləri yaxınlığında və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri atəşə tutulub.

Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

15 iyul 2014-cü il.

Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimi ümumilikdə 19 dəfə pozulub.

Erməni silahlı bölmələri dünən və bu gecə Ermənistan Respublikasının İcevan və Noyemberyan rayonlarının ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərini atəşə tutublar.

Füzuli rayonunun Qorqan, Aşağı Veysəlli, Aşağı Əbdürrəhmanlı, Ağdam rayonunun Mərzili, Cəbrayıl rayonunun Mehdi kəndləri yaxınlığında və Goranboy rayonunun ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də Silahlı Qüvvələrimizin mövqeləri atəşə tutulub. Düşmən cavab atəşi ilə susdurulub.

MDB ölkələrinin ekspertləri Birliyin üzvü olan dövlət başçılarının Qələbənin 70 illiyi münasibətilə Müraciətinin mətnini tam razılaşdırmışlar

İyulun 10-da Minskə, Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) İcraiyyə Komitəsində MDB-nin iştirakçısı olan ölkələrin dövlət başçılarının 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində sovet xalqının Qələbəsinin 70 illiyi münasibətilə Birlik ölkələrinin xalqlarına və dünya ictimaiyyətinə Müraciətinin və bu barədə Qərarın layihələrinin razılaşdırılması üzrə ekspert qrupunun əlavə iclası keçirilmişdir. Bu barədə AzerTAC-a MDB-nin Minskəki mənzil-iqamətgahının mətbuat xidmətindən məlumat vermişlər.

İclasda Azərbaycan, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Rusiya, Tacikistan, Özbəkistan və Ermənistanın, "Veteranların (pensiyaçıların) İctimai Təşkilatları Birliyi" Beynəlxalq İttifaqının Əlaqələndirmə Şurasının və MDB İcraiyyə Komitəsinin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Müraciətin və onun haqqında Qərarın layihələrinə MDB ölkələrindən daxil olan üzvləşləri nəzərdən keçirən ekspertlər sənədləri tam razılaşdırmışlar. Ekspert qrupunun əlavə iclasının materiallarını MDB ölkələrinə, habelə "Veteranların (pensiyaçıların) İctimai Təşkilatları Birliyi" Beynəlxalq İttifaqının Əlaqələndirmə Şurasına göndərilmə qərarı alınmışdır.

Müraciətin hazırlanması və qəbul edilməsi 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsində sovet xalqının qələbəsinin 70-ci ildönümünün bayram edilməsinə hazırlıq üzrə əsas tədbirlər planında nəzərdə tutulmuşdur. Tədbirlər planını ötən ilin noyabrında Sankt-Peterburq şəhərində MDB ölkələrinin hökumət başçıları imzalamışlar.

Sənədə faşizm qarşı mübarizədə həlak olanların xatirəsini müqəddəs tutmaq, döyüşçü məzarlarının, memorial komplekslərin, abidə və obelisklərin, habelə partizanların, könüllülərin və faşist düşmənləri məbuslarının məzarlarının qorunmasına və səliqəli saxlanılmasına daim diqqət və qayğı göstərmək, Böyük Vətən müharibəsi illərində həlak olmuş döyüşçüləri və diqqət və vətəndaşların qalqlarının axtarışını davam etdirmək çağırışı vardır. Bundan əlavə, hazırda heyatda olan cəbhəçilərə qayğı ilə yanaşılmasına zərurət vurğulanır, Avropa xalqlarının və bütün dünyanın nasizm üzərində Qələbəyə töhfəsindən danışılır.

Müraciət dünya ölkələrinə və xalqlarına nasizt hərəkatının qəhrəmanlaşdırılmasına, faşizm ideologiyasının reanimasiyasına, ksenofobiya və irqçiliyin yayılmasına qarşı qəti mübarizə aparmağa, böyüməkdə olan nəsle xalqların faşizmə qarşı mübarizədə böyük hünərinə görə qürur hissi aşılamaya çağırır.

Uğurlara gedən yol təlimlərdən keçir

Yaşıllıqlar qoynunda yerləşən bu hərbi hissəyə əvvəllər də gəlib gəlməmişəm. O vaxt yenidən yaşılıq salınmışdı. Neçə il bundan əvvəl əkilmiş ağaclar artıq xeyli böyüyüb. Ağaclar da adamlar kimidir, tez böyüyürlər. Hərbi hissənin baş meydanında böyük canlanma var idi. Səhər yerbəyeri bir az əvvəl yekunlaşmışdı. Komandirdən yeni tapşırıqlar alan şəxsi heyət xidmət yerinə addımlayırdı.

Hər dəfə hərbi hissə və birləşmələrə ezamiyyətə gələndə zabit və əsgərlərimizin belə inamı addımlarını görürük. Hər dəfə düşmən geri çəkilməyə məcbur olur. Erməni qəsbkarları yaxşı bilməlidir ki, Azərbaycan əsgəri öz mövqeyində möhkəm dayanıb, həmişə ayıq-sayıqdır. Heç nədən qorxmadan, heç nədən çekinmədən doğma torpağını, el-obasını qoruyur.

Hər dəfə düşmən geri çəkilməyə məcbur olur. Erməni qəsbkarları yaxşı bilməlidir ki, Azərbaycan əsgəri öz mövqeyində möhkəm dayanıb, həmişə ayıq-sayıqdır. Heç nədən qorxmadan, heç nədən çekinmədən doğma torpağını, el-obasını qoruyur.

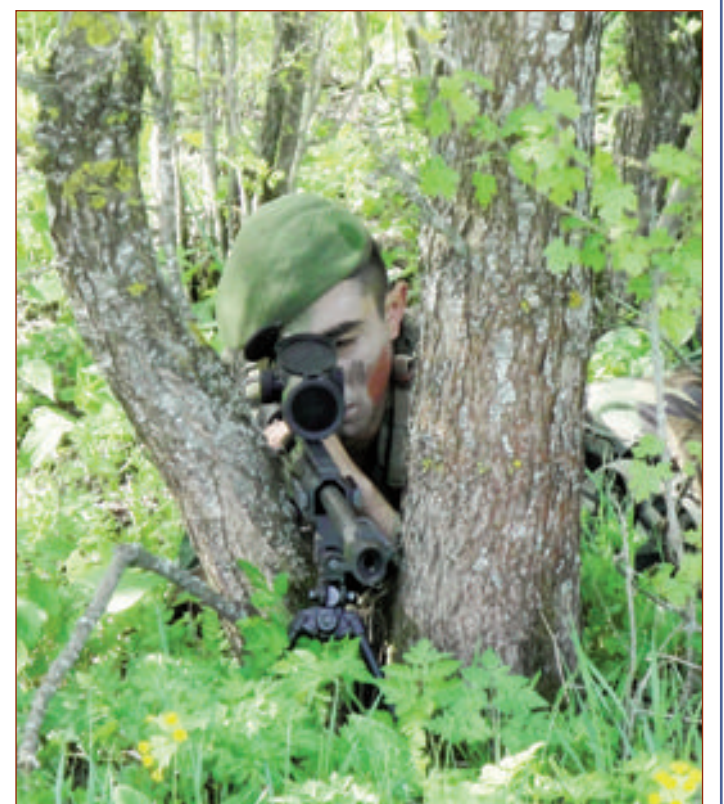
Kapitan Amin Rüstəmovla ön xəttə yola düşdük. Ətrafdakı gözəl mənzərələri seyr etdikcə zövq alırdıq. Hər dəfə qalın meşəlikdən quşların həzin nəğməsi eşidilirdi. - Təsdiq olunmuş döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq şəxsi heyət müntəzəm təlim-məşq keçir, - dedi zabit

Amin Rüstəmov. - Məşğələlərin hər dəqiqəsindən səmərəli istifadə etməyə çalışırıq. Şəxsi heyət dərslərdə fəal iştirak edir. Dərslər yekunlaşdıqdan sonra əsgərlər qazandıqları nəzəri bilikləri təlimlərdə sınaqdan çıxarırlar.

Döngəni burulduqdan sonra geniş bir yaşılıqla üz-üzə qaldıq. Sanki dərələrin mühasirəsinə düşmüşdük. Zabit və əsgərlər bu gözəl yaşılıqlar qoynunda təlim keçirdilər. - Bizim bölüyün əsgərləridir, təlim keçirlər, - dedi kapitan Amin Rüstəmov.

Keşfiyyətçilərə yaxınlaşdıq. Bizi burada üz-gözündən ciddiylə yağın gizir Pərviz Ələşqərov qarşıladı və şəxsi heyətə təlim keçdiyini bildirdi. O bildirdi ki, əsgərlərimiz hərbi bilikləri böyük həvəslə öyrənirlər. Onlar daim məşq edir, silahların sirlərini mənimsəyir və döyüş hazırlıqlarını artırır. Keşfiyyətçi ixtisasının müəyyən çətinliklərinə baxmayaraq, əsgərlər bu sahəyə həvəs göstərirlər. Buna görə də onlar qısa müddət ərzində döyüş sirlərini yiyələnilər. Keşfiyyətçinin sağlamlıq və fiziki hazırlığının yüksək olması başlıca şərtlərdən biridir. Bölüyümüzün əsgərləri uğur qazanmağa adət ediblər. Məşğələ prosesində biz əsgərlərə zəruri olan bilik və verdişləri aşılayırıq. Əsgərlərimiz yaxşı başa düşürlər ki, uğur qazanmağın yolu təlim-məşqlərdən keçir.

Sonra söhbətimizi gizirlər Yusif Yusifovla və Güllü Süleymanovla davam etdirdim.

Onlar da təlim-məşqlərdən ətraflı danışırdılar. Hər an verilən əmr və tapşırıqları yerinə yetirməyə hazır olduqlarını bildirdilər.

Gizir Pərviz Ələşqərov söhbətində bildirdi ki, bölükdə xidmət edən əsgərlər qarşıya qoyulan tapşırıqların öhdəsindən bacarıqla gəlir, daim biliklərini artırmağa çalışırlar. Qazaxın sağlamlıq və fiziki hazırlığının yüksək olması başlıca şərtlərdən biridir. Bölüyümüzün əsgərləri uğur qazanmağa adət ediblər. Məşğələ prosesində biz əsgərlərə zəruri olan bilik və verdişləri aşılayırıq. Əsgərlərimiz yaxşı başa düşürlər ki, uğur qazanmağın yolu təlim-məşqlərdən keçir.

Sonra söhbətimizi gizirlər Yusif Yusifovla və Güllü Süleymanovla davam etdirdim.

Mayor Vahid MƏHƏRRƏMOV, "Azərbaycan Ordusu", fotolar müəllifindir

Redaksiyamızın qonağı

“Komandir əsgərləri ilə güclüdür”

O, keçmiş Sovet ordusunun desant qoşunlarında xidmət etmiş və SSRİ dövründə hava-desant briqadasının komandiri vəzifəsində yüksəlmiş, general vəzifələrində çalışmış nadir azərbaycanlı zabitdir. Hələ kursant iken göstərdiyi şücaətə görə Sovetlər Birliyinin rəhbərliyi onu “Qızıl Ulduz” ordeni ilə mükafatlandırıb. İlk buraxılışın məzunlarından yalnız onun şəkli bitirdiyi Ryazan Ali Hərbi Desant Məktəbinin muzeyində bu gün də ayrıca nümayiş edilir. Həmyerlimiz Əfqanıstan və Efiopiya hərbi əməliyyatlarda iştirak edib, Efiopiya ordusunun formalaşmasında yaxından kömək göstərib.

Daha bir faktı qeyd etməmək mümkün deyil. İlk dəfə 20 yaşında paraşütlə tullanmış desantçı zabit sonuncu dəfə 74 yaşında belə bir addım atıb. Və bu onun paraşütlə təxminən 1000-1200 metr yüksəklikdən nə az, nə çox - 1506-cı tullanışı idi. Söhbət Azərbaycan Respublikası Əmək, Silahlı Qüvvələr, Hüquq Mühafizə Orqanları Veteranları Şurasının və Silahlı Qüvvələrin Ehtiyatda olan Zabıtlar Konfederasiyasının sədri, ehtiyatda olan general-mayor Dadaş Rzayevdən gedir.

General Dadaş Rzayev söhbətində Veteranlar Şurasında, onun iş kabinetində baş tutdu. Əvvəlcədən razılaşdığımız vaxtda kabinetinə daxil olduq. General özünəməxsus hərbiçiyə xarakterli qalxıb bizimlə əl verib görüşdü. Öncə yaşsız əksənə qaçmış generalimizlə hal-əhvalı danışdıq. - Çox sağ olun, yaxşıyam, - özünəməxsus tərzdə gülməsinə general dedi. - Sağlamlığımdan şikayətim yoxdur. Yaşımın xeyli olmasına baxmayaraq bu gün də müstəqil dövlətimizin möhkəmlənməsi, ordumuzun daha da qüdrətlənməsi, gənclə-

gəcə-gündüz davam edirdi, tez-tez təyyarələr aerodroma enib qalxırdı. Biz uşaqlar qardaş kimi həmin aerodroma, təyyarələrə həvəslə baxardığımız. Bir sözlə, təyyarəçi olmaq arzusunda idim. Yadımdan heç vaxt çıxmır. Biz artıq əsgəriyə aparıldılar. Biləcərdik olarkən gördük ki, hərbi təyyarələrə məxsus geyimdə bir kapitan əsgərləri öz hissəsi üçün qeyd edir. 5-6 nəfər özümə həmfikir tapmışdım, təyyarəçiyə getmək istəyirdik. Həmin zabite yaxınlaşdıq ki, biz də təyyarəçilərə hissəsinə götürsün. Vernixov fəsiləli kapitan öz dəftərçəsində bi-

mən, bir də serjantlar rəhbərlik edirik.

1956-cı ilin yay ayları idi. Ordudan tərxis olunmağa yarım il qalmış birdən-birə bizi qərargaha çağırtdılar. Məlum oldu ki, bizi Qazaxıstanda təzə açılmış məxfi Hərbi Hava Desantçıları Məktəbinə göndərirdilər. Əvvəl razı olmaq istəmədik, hərbi xidməti bitirib evə qayıtmaq istəyirdik. Amma razılaşmağa məcbur olduq.

Burada oxumaq asan deyildi, amma mən çalışırdım ki, yaxşı oxuyum, azərbaycanlı adını uca tutum. Bu da komandirlərimin diqqətindən yayınmamışdı. Burada da mən ikinci kursda təqim komandirinin müavini təyin etdilər.

Həmin məktəbi sonradan Rusiyanın Ryazan şəhərinə köçürüldü və mən bu əfsanəvi məktəbin ilk məzunlarından oldum.

Tulada diviziya komandiri mənə özünə adyutant götürmək istəyirdi. Adyutantların işində xoşum gəlməyənə görə, doğrusu, bu vəzifədə xidmət etmək istəmədim. Oradan mənə Yefremov şəhərindəki alaya təqim komandiri göndərildilər.

Harada xidmət etməyimdən asılı olmayaraq, həmişə işimə vicdanla yanaşmışam. Mənim təqimim, bölməm ən yaxşılardan olub. **Bir il keçdikdən sonra Orta Asiyaya göndərilən leytenant Rzayev yenidən ailə qurmuşdu. Ancaq xidmət etdiyi alaya ailələri üçün şərait olmadığından bir dəfə yoxlamaya gəlmiş komandanın diqqətinə aləməlsiz şərhatinin dözülməz olduğunu çatdırır. Komandanlıq onun problemini anlaşıqla qarşılayır və leytenant Vətənimizdəki hərbi hissəyə göndərilir.**

Mən 1970-ci ildə M.Frunze adına Hərbi Akademiyaya daxil oldum, - deyə Dadaş müəllim söhbətində davam edir. - Amma bu mənə asan olmadı. O vaxt iki dəfə imtahan versəm də, mənə göndərmədilər. Həmin dövrdə respublikamızın rəhbəri olan Heydər Əliyevə azərbaycanlı zabitlərə sünü manevələri yeradıldığını çatdırmışdılar. O işə qarışdıqdan sonra mən M.Frunze adına Hərbi Akademiyaya qəbul etdim.

Olduqca maraqlıdır ki, əvvəlcə qəbul etmək istəmədikləri mayor Dadaş Rzayev akademiyaya əla qiymətlərlə bitirib. O, akademiya təhsil alan 350 nəfərin arasında yeganə azərbaycanlı olub. O vaxt akademiyanın beş məzunu vaxtından əvvəl polkovnik-leytenant rütbəsi verilməklə birbaşa alay komandiri vəzifəsinə təyin edilmiş. Onlardan biri də bizim həmyerlimiz olub.

Akademiya təhsilindən sonra Ryazan mexanika təhsilindəki hərbi hissəyə komandir göndərildilər. Bundan xəbər tutan Hava Desant Qoşunları komandiri, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı general Vasili Margelov mənə yazı yazdırdı. Kabinetində möhkəm danladı ki, sən desantçısın, niyə başqa qoşun növünə keçmək istəyirsən? Cavab verdim ki, xəbərim yoxdur, mən hərbiçiyəm, haraya göndərsələr, oraya

da gedərəm. O əmri dəyişdirdi və mən Litvadakı 119 saylı paraşüt-desant alayına komandir təyin etdim. Burada xidmətim əvvəlcə mənə qane etmirdi. Amma komandirlik etdiyim bir il ərzində əlimdən gələni etdim ki, alay ən yaxşılardan olsun.

Sonra tale elə getirdi ki, doğma Azərbaycanda xidmətə göndərilidim. Bakıda alay komandiri, Gəncədə hava-desant diviziyası komandirinin birinci müavini vəzifələrində xidmət etdim.

Gəncədə dörd il xidmətdən sonra mənə Ukraynanın Lvov şəhərindəki əlahiddə qırıcı hava-desant briqadasına komandir təyin etdilər. Bu briqada böyük idi, beş min nəfərdən ibarət şəxsi heyəti, 120-yə qədər hərbi vertolyotu var idi. Burada artıq general vəzifəsinə dəyişirdim. Briqadanın döyüş hazırlığını daim yüksək səviyyədə saxlayırdım. Komanda verilsəydi, qısa zamanda istənilən ərazidə döyüş tapşırığını yerinə yetirməyə qadirdik.

Mən xidmətimi xaricdə də

titirdim. Hərbi işdə sərişəti olmayan insanlar o zaman bizə çox mane olurdular. Buna baxmayaraq biz çalışırdıq ki, ağır gündə Vətənin işinə yaraşay. Ancaq Rəhim Qaziyev Müdafiə naziri təyin olunandan kimi mənə vəzifəmdən azad etdi.

Sonra general Bəzadlı Baş Qərargah reisi təyin etdilər. O mənə yenidən yanına çağırtdı. Qərb rayonlarımızın müdafiəsini təşkil etməkdən ötrü orada korpus yaratmağın zərurətini söylədi və bu məsuliyyəti işi mənə həvalə etdilər. Mən bir papkarnı qoltuğuma vurub Qazağa getdim.

O vaxt tanışdığım zabitlər xidmətə cəlb etdilər. Rəhmətlik polkovnik Nəriman Mirzəyev, Hamlet Hüseynov, Xudu Xuduyevlə çətin bir işə girişdik. Qazax, Ağstafa, Tovuz rayonlarını ermənilər təzyiqlə altından saxlayırdılar. Bir faktı deyim ki, onda düşmənin o ərazilərdə 12 sərhəddən keçməyə başladığını gördüm. Biz həmin kəndləri ermənilərdən qəribə aldığımız, camaat öz evinə-əşiyinə döndü. Sərhəd zonasında müdafiə işlərini təcridən möhkəmləndirdik.

Qərb bölgəsində ən ağır vəziyyət Gədəbəydə yaranmışdı. Vaxtilə Azərbaycanın olmuş köhnə Başkənd adlanan kənddə toplaşmış quldurlar Şıx camaatına göz verib işi verirdilər.

- Elə o barədə Sızdan soruşmaq istəyirdik. Başkənd əməliyyatı Qarabağ müharibəsi dövründə ən uğurlu döyüşlərdən biridir. Bu əməliyyat barədə danışmağınızı istərdik.

Bayaq dediyim kimi, Başkənd də vaxtilə ermənilərə verilmişdi və biz onu Azərbaycana qaytardık. Bu kənddə yığılmış erməni quldurları təkə Gədəbəyi yox, bütün qərb bölgəsini təhlükə altına saxlayırdılar. Gədəbəyin Şıx bölgəsindəki bir neçə kəndə gedib-gəlmək mümkün deyildi. Düz dörd il idi ki, camaat o ərazilərdə əziyyət çəkirdi. Faktiki olaraq rayon

- Yoldaş general, Siz həm də müstəqil Azərbaycanın ilk Müdafiə nazirindən biri olmusunuz. Nazir işlədiyiniz dövrü necə dəyərləndirirsiniz?

O zaman olduqca qarışıq bir dövr idi, istədiyimizi gerçəkləşdirməyə mane olan çox idi. Ona görə mənə nazir vəzifəsi təklif ediləndə əvvəlcə razı olmadım. Mən nazir təyin ediləndə şəxsi heyət bəzində, silah və texnika haqqında məlumat istədim. Xeyli müddət dəqiq məlumat ala bilmədim. Sənəd üzrə etdilər. Mən bir papkarnı qoltuğuma vurub Qazağa getdim. Sonra mənə oldu ki, orduya vur-tut 27 min döyüşçü xidmət edir. Müharibə gətirdiyi bir vaxtda orduya ciddi döyüş yaratmaq çox çətin idi. Əslində vahid komandanlıq, nizam-intizam yox idi, fərarilik baş alıb gedirdi. Amma ermənilərə hər yandan güclü dəstək verirdilər. Bu da cəbhədəki vəziyyətə mənfi təsir göstərirdi. Bilirsiniz ki, Xankəndəki məlum 366-cı alay ermənilərlə birgə Xocalı soyqırımının törədilməsində iştirak etmişdi.

Bununla belə, həmin vaxt Sovet qoşunlarının Azərbaycandan çıxarılması böyük nailiyyət idi. Gəncədə yerləşən hava-desant diviziyası çox böyük qüvvə idi, 10 min şəxsi heyəti var idi. O diviziyanın komandiri Valeri Şerbak vaxtilə mənim tabeliyimdə xidmət etmişdi. Onunla çox ciddi söhbət etdim. O, Moskva ilə danışıqdan sonra diviziyanı çıxarmağa razı oldu. İki günə həmin diviziya hərbi yük təyyarələrlə Azərbaycanı tərk etdi. Bunu nazir olduğum dövrün əhəmiyyətli hadisələrindən hesab edirəm.

- Dadaş müəllim, bu gün Silahlı Qüvvələrdə xidmət edən zabitlərimizə nəyi tövsiyə edərdiniz?

Birinci növbədə, zabit Vətəni sevməli, dövlətinə və dövlətçiliyinə sadiq olma-

dam etdirmişəm. 1982-ci ildə Sovetlər Birliyi ilə yaxşı münasibətdə olan Həbəşistana göndərilidim. Orada desant briqadasının yaradılmasına kömək etdim.

Dörd il Afrikada çalışdıqdan sonra SSRİ-yə qayıtdım. İndiki Sebail rayonuna hərbi komissar təyin etdim. Bu vəzifə heç də üyayımca deyildi və bir müddət sonra ordudan ehtiyata buraxıldım.

- Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra yenə Sizin xidmətinizə ehtiyac duyuldu. Necə oldu ki, yenidən xidmətə qayıtdınız?

Azərbaycan 1991-ci ildə suverenliyini bərpa etdi. Amma həmin vaxtda Qarabağda müharibə də qızışırdı. Təbii ki, ehtiyatda olsam da, Vətənimizin çətin günündə hadisələrdən kənarda qalmaq mümkün deyildi. O vaxt mənə Qarabağa Xalq Yarımdənliyi Komitəsinə dəvət etdilər. Bir hərbiçiyə kimi təcrübəmdən yararlanmaq istəyirdilər. Məmnuniyyətlə bu işdə onlara kömək etdim.

iki hissəyə bölünmüşdü. Əgər onlar həmin ərazidəki digər yüksəklikləri də ələ keçirseydilər, Daşkəsən, Şəmki, Tovuz, Ağstafa, Qazax rayonları, bütünlüklə ölkəmizin qərb bölgəsi üçün təhlükə yarana bilərdi. Buna görə də ermənilər bu kəndə böyük önəm verirdilər, onu “Küçük Qarabağ” adlandırırdılar. Yəni, Başkəndin düşməndən azad edilməsi strateji əhəmiyyət daşıyırdı.

Gədəbəyin Mutudərə kəndinin yandırılması səbir kəmərimizi daşırdı. Məxfiliyi ciddi gözləməklə Başkənd əməliyyatını tam dəqiqliklə hazırladıq. Onun başlanmasının vaxtını mənə başqa heç kim bilirdi. Keşfiyət işinə özüm şəxsən rəhbərlik etdim. Düşmənin mövqələrinin yerini dəqiqliklə müəyyən etmişdik. Avqustun 8-də səhər saat 5-də artilleriyanın atəşli hərəkəti keçdik. Əməliyyat o qədər dəqiq hazırlanmışdı ki, atdığımız mərmirlərin hamısı düz hədəfi vurdu. Üç saat ərzində biz ərazini düşməndən təmizlədik. Ancaq bir müddət bu xəbəri ölkə ictimaiyyətinə çatdırmadıq. Ona görə ki, kəndi, ətraf yüksəklikləri əlimizdə saxlamaq lazımdı. Artıq o ərazilərdə lazımcına möhkəmləndikdən sonra xalq uğurlu əməliyyatımızdan xəbər tutdu.

İldir. Çoxillik hərbi təcrübəyə əsasən, vurğulayım ki, istər əsgər, istər zabit, harada, hansı vəzifədə xidmətdə olmasından asılı olmayaraq doğma ana dilini, dinini, millətini, ölkəsini düşünməlidir. O, doğulub böyüdüüyü torpağına bağlı olmalı, tarixini bilməli, öyrənməlidir. Zabit öz şərəfini həmişə uca tutmalıdır. Bir məqamı deyim ki, zabit təbə olmağı da bacarmalıdır. Ali Baş Komandanın hər bir əmrinə hər an hazır olmalıdır. Belə bir deyim var: komandirlik etmək istəyirsən, təbə olmağı da bacarmalısan. Təbə olmaq bacarığı özü bir mədəniyyətdir.

Hər bir komandir-zabit əsgərini qorumağa borcludur. Çünki komandir əsgərlərlə güclüdür. Həm komandir, həm əsgər - hər kəs hərbi niyyətlərin tələblərinə uyğun xidmət keçməlidir. Zabit öz nümunəsi ilə tabeliyindəki döyüşçülər üçün örnekdir.

Söhbətimizin sonunda hörmətli generalımıza işin çox olduğu məqamda imkan tapıb bizə müsahibə verməyə razı olduğu üçün minnətdarlığımızı bildirdik.

Əbülfət QASIMOV, Lələ HÜSEYNOVA, "Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər:

hadisələr, faktlar

Azərbaycanlı Odessanın yeni prokuroru təyin edilib

Ukrayna Baş prokurorunun əmrinə əsasən, Gündüz Məmmədov Odessa şəhərinin prokuroru təyin edilmişdir. Bu barədə Azərbaycanlı Gənclər İttifaqının (UAGI) mətbuat xidmətindən bildirmişlər. Gündüz Məmmədov 1974-cü il oktyabrın 26-da Gəncə şəhərində anadan olmuşdur. Meçnikov adına Odessa Dövlət Universitetini bitirmişdir. Odessa şəhərindəki Primorsk rayonu prokurorunun köməkçisi, müavini, birinci müavini, Odessa şəhəri prokurorunun müavini, Kiyev Vilayət Şöbəsinin prokuroru, Ukrayna Prokurorluğu Akademiyasının baş elmi işçisi, Dnepr rayon İstintaq Şöbəsinin rəisi vəzifələrində işləmişdir. Gündüz Məmmədov hüquq elmləri namizədi və Ukraynanın böyük ədliyyə müşaviridir.

Moskvada erməni quldur dəstəsi həbs olundu

Rusiya polisi Moskva şəhərində ermənilərdən ibarət quldur dəstəsinin üzvlərini həbs etdi. Onlar Rusiya Dövlət Duması deputatının köməkçisinə hücum etməkdə günahlandırılırlar. Rusiya Daxili İşlər Nazirliyi bildirdi ki, quldurlar 2013-cü ilin sentyabr ayında Moskvanın cənub dairəsində rus siyasetçiyə hücum etdilər və onun avtomobilini ələndiriblər.

Hadisə ilə bağlı üç nəfər tutulub, onlardan ikisi Ermənistan casusluq fəaliyyəti ilə bağlı qaldırılıb. Tutulanlardan "Makarov" tapançası, bir ədəd qeydiyyatsız tüfəng və 40 patron götürülüb. Oğurlanmış avtomobilin sənədləri də ələ keçib.

Almaniya casusluq qalmaqalı genişləndir

Almaniya hökuməti ABŞ xüsusi xidmət orqanları tərəfindən casusluq fəaliyyəti ilə bağlı qalmaqalda ilk diplomatik addım atmışdır.

Bu ölkənin rəsmi nümayəndəsi Şteffen Zaybert bildirmişdir ki, Amerikanın Berlinə səfirliyində akkreditə edilmiş rezidentinin Almaniyanı tərk etməsi tələb olunmuşdur. Bu, İkinci Dünya müharibəsindən sonra ilk belə hadisədir. Zaybertin sözlərinə görə, amerikalı rezidentin Almaniya Federasiyası Federal Prokurorluğun icraatında olan casusluqla bağlı iki işin təhqiqatı, habelə ABŞ Milli Təhlükəsizlik Agentliyinin araşdırdığı məsələlərlə bağlıdır.

İraq ordusu İŞİD qüvvələrinin hücumunu dəf edib

İraq ordusu iyulun 12-də İŞİD qüvvələrinin Anbar əyalətində yerləşən strateji əhəmiyyətli Xadita şəhərinə hücumunu dəf edib. Bu barədə İranın "Press TV" telekanalı məlumat yayıb. Məlumatla görə, terrorçuların hücumunu dəf etməsinə helledici rolu hava neqliyyatı ilə vaxtında Anbar əyalətinin paytaxtı Ramadi şəhərinə göndərilmiş 3 min könüllüdən ibarət dəstə oynayıb.

İraq mətbuatı xəbər verir ki, ordu qüvvələri könüllülər ilə birlikdə İŞİD dəstələrinin bir çox istiqamətdə irəliləməsinin qarşısını almağa müvəffəq olub.

Qəzza zolağında həlak olanların sayı 150 nəfəri keçib

Fələstinlilə İsrail ordusu arasında yenidən döyüşlər başlayıb. "Həmas" la toqquşmalarda 4 İsrail əsgərinin yaralandığı bildirilir. Fələstin tərəfindən itkilər barədə rəsmi açıqlama hələ verilməyib. Bu arada yayılan məlumata görə, İsrailin pilotsuz hərbi təyyarəsi Qəzzanın cənubunda yerləşən Milli İslam Bankının binasını bombalayıb.

Qeyd edək ki, İsrail ordusunun Qəzzaya endirdiyi hava zərbələri nəticəsində 163 nəfər ölüb, 1085 nəfər isə yaralanıb. Şənbə günü BMT Təhlükəsizlik Şurası hər iki tərəfi atəşi dayandırmağa çağırırdı.

Tripolide döyüşlər gedir

Liviyanın paytaxtı Tripoli şəhərinin beynəlxalq hava limanı ərazisində qızğın döyüşlər gedir. ANS PRESS-in məlumatına görə, hava limanına raket düşüb. Bundan sonra döyüşlər başlayıb. Liviya hökumətinin rəsmi bildirişi ki, döyüşlər islamçılar və liberal qüvvələr arasında gedir. Qeyd edək ki, Liviya lideri Muəmmar Qəddafi devrildikdən sonra Liviya da sabitlik əldə etmək mümkün olmayıb.

Hindistanda dünyanın ən hündür dəmir yolu körpüsü tikilir

Hindistanın Şimali Cammu və Kəşmir bölgələri arasındakı Cənap çayı üzərində 359 metr yüksəklikdə dəmir yolu körpüsü tikilir. AzərTAC xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, körpünün inşasının 2016-cı ildə tamamlanması nəzərdə tutulur. Körpü Eysel qüləsinə (300 metr) də hündürdə yerləşəcək. Dünyanın ən hündür dəmir yolu körpüsünü yerli mühəndislər inşa edirlər.

Hazırladı: Ə.MƏHƏRRƏMOĞLU

rimizin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsi üçün bilik və təcrübəni istifadə etməyə hazırız.

Generalla görüşə getməzdən öncə, təbii ki, biz də hazırlaşmışdıq. Və Dadaş müəllim haqqında internetdə maraqlı faktlara rast gəldik. Məlum oldu ki, onu, keçmiş Sovet ordusunun desant qoşunlarında şəərəllə xidmət etmiş həmyerlimizi silahdaşları indi də böyük hörmətlə xatırlayırlar. Komandiri olduğu hərbi hissələrdə həmyerlimizin adı bu gün də hörmətlə çəkilir. Bütün bunlarla fəxr etməmək mümkün deyil.

- Yoldaş general, sizin xidmətiniz hər bir azərbaycanlı zabit üçün əsl örnəkdir. Bir qədər xidmət yolumuz barədə danışsanız, oxucularımız üçün maraqlı olardı. Necə oldu ki, Sovet ordusunun elitər qüvvələrindən olan desant qoşunlarında xidmət seçdiniz?

Bu saat da yaxşı yadımdadır: Sovet ordusunda xidmətə 1954-cü ilin 29 dekabrında bizim məşhur Bilecəri toplanış məntəqəsindən yola düşdük. Mən 1953-cü ildə o vaxtki Azərbaycan Sənaye İnstitutuna daxil olmuşdum. İndi həmin institutun adı dəyişdirilib, Azərbaycan Texniki Universiteti adlanır. Bir il orada oxuduqdan sonra Sovet ordusu sıralarına əsgəri xidmətə çağırıldım. O zaman ali təhsil alanların hərbi xidmətdən məhələn tələb hüququ yox idi.

Doğrusu, mən hələ erkən vaxtlarımdan böyük həvəslə iştirak edirdim ki, təyyarəçi olum. Bizim əslimiz Qərbi Azərbaycanın Dərəçöplük mahalındandır, uşaqlığımız Goranboy rayonunun Dəlməmməddi qəsəbəsində keçib. Oradan 5-6 kilometr aralıda hərbi səhra aerodromu var idi. Uşaqlar

zım fəsilələri də qeyd etdim. Onunla qatara minib gəldik Belarusiyaya, Vitebsk şəhərinə. Burada diviziyanın qərargahı yerləşirdi. Gördük ki, burada hərbiçilərin paçonları, petlisaları göy yox, qırmızı rəngdədir. Rus dilini də yaxşı bilmirdik. Məlum oldu ki, biz desant hissəsinə düşmüşük. Bir az dilxor olsaq da, sonradan bu qoşun növünə ömürlük bağlandıq. Biz oradan 50-60 kilometr aralıdakı Borovuxa stansiyasında yerləşən desant alayına göndərildik.

- Desant qoşunlarında xidmət etmək sizə çətin olmadı ki? Axı bu qoşunlarda xidmət etmək o qədər də asan deyil...

Mən uşaqlıqdan fiziki cəhətdən möhkəm idim, Dərəçöplüyün dağlarında böyüyən uşaq necə ola?! Heç üç ay keçməmiş mənə alayın nəzdindəki serjant (çavuş) məktəbinə seçildim. Orada biz düz bir il ciddi hazırlıq keçdik. Məktəbi bitirdikdən sonra serjant rütbəsi ilə mən bölmədə manqa komandiri təyin etdim. Artıq əməli-başlı komandalar verirdim, rus dilini öyrənmişdim, əsgərlərə rəhbərlik edirdim. O vaxt çavuşlara ordu da çox böyük səlahiyyət verilmişdi. İstənilən vaxt "həyəcan" signalı ilə öz əsgərlərini qaldırıb hara desən, apara bilirdin. Əsgərlərlə fiziki haşırılıqdan tutmuş taktika, atəş hazırlığına qədər dərs keçirdik. Çox yaxşı xidmət etdim. Mənimlə həmişə birinci yerli tuturdum. Bir müddət sonra mən təqim komandirinin müavini təyin etdilər. Əsgərə əsas rəhbərlik ələyən çavuşlar idi. Sovet ordusunun sərkərdələrindən olan Mixail Frunzenin bir sözü o vaxt məşhur idi: orduya bir

Gənc əsgərlərin hazırlığı

Vətənimizin mübariz döyüşçüləri olacaqlarına söz verdilər

Azərbaycanın hazırkı müharibə şəraiti, yeni torpaqlarımızın 20 faizinin işğal da qalması ordu sıralarına çağırılan gənclərimizdən məsuliyyətli olmağı və hərbi xidmətləri dövründə Vətəni qorumağın sirlərinə dərinləndirilməyi tələb edir. Doğrudan da, hər bir azərbaycanlı gənc üzərində doğulub boya-başa çatdığı Vətəni üçün, doğma millətini, xalqı üçün hər an mübarizəyə hazır olmalıdır.

Bu gün ordu rəhbərliyinin də hərbi hissə və bölmələrin cavabdeh zabıtları qarşısında qoyduğu başlıca məsələlərdən biri orduya çağırılan gənci həm Vətənimizin müdafiəsi üçün hazırlıqlı döyüşçü kimi yetişdirmək, həm də sabahkı cəmiyyətimizin layiqli vətəndaşı kimi formalaşdırmaqdır. Bu məqsədlə gənc əsgərlərin təlim keçdikləri hərbi bölmələrdə ciddi iş aparılır, şəxsi heyətin təlim-tərbiyəsində bütün imkanlardan istifadə edilir.

Bu yaxınlarda gənc əsgərlərin təlim məşğələlərindən qeydlər götürdüyümüz "N" hərbi hissəsinin şəfəfli döyüş yolu əslinde burada həqiqi hərbi xidmətə başlayan gənclərimiz üçün layiqli örnəkdir. Elə müsahibə aldığı-mız cavabdeh zabıt - polkovnik-leytenant Daşın Bənnayev də müstəqilliyimizin ilk mərhələsində yaranmış bu hərbi hissədə əsgər kimi xidmətə başlayıb və şəfəfli döyüş yolu keçib.

Hərbi xidmətdə ilk qədemlərini atan gənclər daim hərbi hissəmizdə yüksək diqqət və qayğı ilə əhatə olunurlar, - deyərək Azərbaycan bayrağı ordenli zabıt bildirdi. - Biz çalışırıq ki, gənclərimiz yüksək əhval-ruhiyə və xoş ovaqla xidmətə başlasınlar. Gənc əsgər heyətinə təhkim edilən bacarıqlı bölmə ko-

mandirləri ilk günlər onlarla fərdi söhbətlər aparırlar. Belə söhbətlərdə əsas məqsəd əsgərin ailə vəziyyətini öyrənmək, onun peşə bacarığını və fərdi keyfiyyətlərini aşkar etməkdir.

Zabıt söhbətimizdə bir məsələni xüsusi vurğuladı ki, əsgərlərə keçirdiyi söhbətlərdə bir vaxtlar bu hərbi hissənin sıradan bir əsgəri olduğunu bildirir və hərbi hissənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüş əməliyyatlarında əhəmiyyətli rolundan danışıq. "Hər bir əsgərə tövsiyə edərdim ki, ordu heyətində yaşadığı hər günün qədrini bilsinlər və bu gün dövlətimizin, xalqımızın orduya göstərdikləri etimadı doğrultmağa çalışsınlar".

Hərbi hissənin qarşısında ki meydana əsl qələbəlikdir. Bir tərəfdə əsgərlərlə sıra ha-

zırlığı məşğələsi keçirilir, digər tərəfdə isə iriçaplı pulemyotun döyüş xüsusiyyətlərini öyrənilməsi ilə bağlı məşğələdir. Hər iki məşğələdə müşahidələr aparılır və gəldiyimiz əsas qənaət ondan ibarətdir ki, gənc döyüşçülər komandirlərdən daha çox öyrənməyə səy göstərirlər. Elə komandirlərin də üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Bu gün onların tabeliyində döyüş sənətinin nəzəri və praktik vərdişlərinə alışan gənclər bir müddətdən sonra təyin edildikləri bölmələrdə müvafiq vəzifələrini icra edəcəklər. Ən önəmli isə, onlara Vətənimizin sərhədlərinin hərbi təvazüzlərdən qorunması kimi çətin, məsuliyyətli və şəfəfli vəzifə etibar ediləcək.

Fürsətdən istifadə edib məşğələlər zamanı gənc döyüşçülərimizin bir qrupundan müsahibə alır. İlk həmsöhbətimiz Lənkəran bölgəsindən orduya çağırılmış Vasif Əzimzadədir.

- Bu gün qürur hissi keçirirəm ki, doğma ordumuzda Vətənimizə bir əsgər kimi borcumu verim, - dedi əsgər. - Məncə, hər birimizin əsas borcu öncə ordunda xidmət etmək, torpaqlarımızın müdafiəsində dayanmaq üçün döyüşçü kimi yetişməkdir. Hərbi hissəmizdə xidmət

etmək üçün əlverişli imkanlar mövcuddur, həm sosial-məişət şəraitimizə, həm də döyüş və fiziki vərdişlərimizin artırılmasına komandanlıq tərəfindən böyük diqqət yetirilir. Bir faktı bildirim ki, boks idmanı üzrə yetərli nəticələr qazanmışam və yüksək fiziki hazırlığım döyüş vəzifəmi icra etməkdə mənə kömək edir. Elə buna görə də ordu həyatına hazırlaşan gənc nəslə müraciət etməyə istərdim ki, erkən yaşlarından idmana marağı artırınsınlar. Füzuli rayonundan hərbi xidmətə çağırılmış Orxan İsgəndərov isə bildirir ki, düşməne nifrəti sonsuzdur, hər

addımda düşməndən qisas almaq həsrətindədir. Axı nankor qonşularımız tərəfindən onun da ata-baba ocağı işğal edilib.

- On xətdə xidmətimi davam etdirmək, düşməne qan uddurmaq üçün bacarıqlı döyüşçü olmağa can atıram, - dedi əsgər. - Çünki bu gün ordumuzun hərbi qüdrətinin güclənməsində bir əsgər olaraq mənə də zəhmət vardır. Yalnız döyüş sirlərinə dərinləndirilməklə düşməndən intiqam almaq mümkündür. Qoy düşməni yaxşı bilsin ki, bu gün əsl döyüşçü kimi formalaşan Azərbaycan gənci ona hər an qan uddurmağa qadirdir.

- Vətənlərimiz müvəqqəti olaraq Moskvadadır, amma buna baxmayaraq hərbi xidmətə yaşım çatdığı üçün Vətənimə qayıtmaq və doğma ordumuzda xidmət etməyi qətləşdirdim, - deyərək gənc əsgər Zamiq Mirzəyev bildirdi. - Harada yaşasaq da, bu Vətənin övladıyıq. Torpaqlarımız son qarşına kimi işğaldan azad edilməyincə, hər bir azərbaycanlı döyüş qabiliyyətini gündən-günə artırmalıdır.

Müsahibə vermək istəyində olan başqa gənclərimiz də söz verdilər ki, qısa bir vaxtda döyüş vərdişlərinin mənimləməklə Vətənin müdafiəsinə və torpaqlarımızı işğaldan azad etmək üçün mübarizəyə hazır olacaqlar.

Arif VAQİFOĞLU,
Mübariz MUSAOĞLU,
"Azərbaycan Ordusu"

Xarici hərbi xronika

"Dozor-B" zirehli döyüş maşınının sınağı keçirilib

Rusiyanın Çuquyev təlim mərkəzində "Dozor-B" transportorunun sınağı keçirilib. Morozov adına maşın-qayıma üzrə konstruktör bürosunun sınaq şöbəsinin rəhbəri döyüş maşınının yüksək manevrli, möhkəm mühafizə sistemində malik olduğunu və on bir nəfərə qədər desant daşımaq üçün nəzərdə tutulduğunu bildirdi. Daha sonra hərbi ekspertlərin verdiyi məlumata görə, "Dozor-B" döyüş maşınında üç dəfə az yanacaq sərf edilir. Maşın Silahlı Qüvvələrin və Milli Qvardiya bölmələrinin döyüş imkanlarını daha da artıracaq.

"Pantsir-C1" zenit-raket kompleksi

"Pantsir-C1" zenit-raket kompleksi Tula Konstruktör Bürosu tərəfindən hazırlanıb və bu maşın "Yüksək dəqiqlik kompleksləri" sırasına daxildir. Raket kompleksi 20 kilometrlik uzaqlıqda yerləşən hava hədəflərini məhv etməyə qadirdir. Raketin sürəti saniyədə 1300 metrə qədərdir. Ondan eyni vaxtda müxtəlif istiqamətlərə atəş açmaq olar. Həmçinin bu raket kompleksi yerüstü və dəniz sularında hədəfləri də məhv edə bilər.

Gəmidənkənar işləri robotlar yerinə yetirəcəklər

Rəsmi dairələrin məlumatına görə, Rusiyanın Perspektiv Tədqiqatlar Fondu açıq kosmosda və yerdə xüsusi əməliyyatların aparılmasına məqsədlə antropomorf texniki-robot platformasının yaradılmasına üzrə layihənin maliyyələşdirilməsinə başlayıb. Bu layihənin əsas xüsusiyyətlərindən biri elmi-texniki məsələlərin həlli, süni əzələlər növündə müasir ötürücülərin, portativ qidalanma mənbəyi və bionik sistemi üçün hissiyyatlı sensorların hazırlanmasıdır. Android adlandırılan bu sistem sürəti çıxarılmış kostyumun hərəkəti ilə idarə olunacaq. Onun manipulyatoru da olacaq. Operator neinki dəqiqliklə androidə öz hərəkətlərini ötürəcək, həmçinin ona qarşılıqlı olaraq cavabını da verəcək. 2015-ci ildə layihənin ilk mərhələsinin başa çatması planlaşdırılır və onun səhra sınağının həyata keçirilməsi gözlənilir. Bu robotlar maneə xətlərini keçəcək, müxtəlif alətlərlə bir çox əməliyyatları yerinə yetirəcəklər.

Hazırladı:
Svetlana NƏSİBQIZI

Qayıbovların şəərəsi XV əsrə gedib çıxır. Klassik sairələrindən olan Molla Vəli Vidadi də bu nəsiləndir. Çar ordusunda "Artilleriya əlahi" kimi tanınmış Əliəğa Şixlinskiyin də bu nəslə qohumluğu çatır. Sərkərdənin sevimli həyat yoldaşı, ilk şəfəq bacısı Nigar xanım Şixlinskiyanın qızlıq soyadı məhz Qayıbova idi. Deməli, yazımın qəhrəmanı Ferrux ağa hörmətli bir nəslin davamçısıydı...

Ferrux ağa 1891-ci il oktyabrın 2-də, elə soyadı qədr şöhərlili bir kənddə - Qazax qəzasının Qırax Sahlı kəndində doğulmuşdu. Atası Məmmədkerim ağa da hərbi idi. O, imperator adına Qafqaz Leyb-Qvardiyaya Konvoy Eskadrosunun dördüncü müsəlman taqımının yunker idi. 1877-ci il iyulun 27-də imperatorun emri ilə ordu sıralarında uzun illər nümunəvi xidmətinə görə, ona gizir rütbəsi verilmişdi. Sonrakı illərdə Məmmədkerim ağa Qayıbov Qazax və Yelizavetpol qəzalarında məhkəmə reisi, Cavanşir və Yelizavetpol quberniyalarında sahə polis

yetinə görə ilk mükafatını alır.

Tarixi mənbələrə əsasən, bir döyüşdən sonra almanlar "Ferrux ağa Qayıbovun qəhrəmanlığının təsviri" adlı hesabat da yazıblar...

1913-cü ildə hərbi təhsilini bitirən Ferrux ağa xidmət etmək üçün 39-cu artilleriya briqadasına göndərilib, son-

sun Boruna qəsbəsi yaxınlığındakı alman məzaristanında uyuyur...

Ferrux ağanın igidliyi almanları ələ təəcübləndirib ki, onu və heyət üzvlərini şəfəflə, yayılım atəşi ilə dəfn ediblər. 93 il sonra xüsusi icazə ilə orada dəfn olunan əsgərlərin məzarını qaydaya salmağa gələn almanlar Ferrux ağa və tay-

Nəsilərə nümunə

İlk azərbaycanlı hərbi pilot

reisi vəzifələrində çalışmışdır. 1894-cü il avqustun 30-da əla xidmətinə görə, Məmmədkerim ağa üçüncü dərəcəli "Müqəddəs Stanislav" ordeni ilə təltif olunmuşdur.

Deyirlər, atanın taleyi də oğluna bənzəyir. Ferrux ağanın atası dünyadan namək köçür. Atasını çox erkən itirən Ferrux ağa dövrünün görkəmli maarifçisi olan əmisi Səməd ağa Qayıbovun himayəsində böyüyür.

Kənddə 5 sinifli rus-azərbaycan məktəbini bitirir, sonra məşhur sərkərdə Əliəğa Şixlinskiyin məsləhəti ilə Tiflis Kadet Korpusunda oxuyur. 1910-cu ildə orani əla qiymətlərlə bitirir və üçillik Peterburq Konstantin Topçuluq Məktəbinə daxil olur. Burada da ən çalışqan tələbələrəndən olur, hətta tərrast atıcılıq qabiliyyəti

radan isə məşhur "İlya Murromets-16" ekipajına qəbul edilir. Birinci Dünya müharibəsi başlayanda, onu Qərb cəbhəsindəki XI aviasiya korpusuna göndərirlər. Qayıbov 1916-cı il sentyabrın 12-də ordundan qərb cəbhəsinə qərarəhənin tapşırığı ilə Borunaya hücumə başlayır və almanların mövqələrini bombardman edir. Onun təyyarəsinə qarşı 4 alman qırıcısı hücumə keçir. Qayıbov onların üçünü məhv etməyə nail olsa da, qəflətlən əldəgi zərbdən həlak olur. Almanlar bu döyüşdə təyyarəçini igidliyinə heyran qalırlar. Səhəri gün alman təyyarələrinin səpələdiyi vərəqlərdə Qayıbovun və heyətinin qəhrəmancasına vuruşaraq həlak olduğu yazılırdı. Almanlar qəhrəman təyyarəçinin məzarı başında yayılım atəşi də açırlar. Ferrux Qayıbov Belaru-

yarə heyətinin qəbirələri ilə də tanışlıblar. Qorunub saxlanılan kitaba əsasən, bu məzarların qəhrəman pilotlara aid olduğu aydınlaşıb. Almanlar özləriniinki ilə birgə bu məzarları da təmir etdiriblər.

Yaxın zamanlara qədər Ferrux ağa Qayıbovun dəfn olunduğu yer naməlum qalırdı. Belarulu könüllülər Boruna qəsbəsi yaxınlığındakı alman məzaristanında Ferrux Qayıbovun məzarını da aşkarlayıblar.

Leytenant
Ceyhun CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan Ordusu"

P.S. Bu yazıda hərbi tariximizin tədqiqatçısı Şəmistan Nəzirinin "Azərbaycanın ilk təyyarəçisi Ferrux ağa Qayıbov" adlı kitabından istifadə edilir.

Qan yaddaşımız

Unutmamalıyıq ki, 1988-1994-cü illərdə Azərbaycanın bu torpaqları ermənilər tərəfindən işğal edilmişdir.

Dağlıq Qarabağ (Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə, Hadrut), işğal tarixi - 1988-1994-cü illər. Sahəsi: 4400 kv.km. Şərur rayonunun Kərkli və Cünnüt kəndləri (17 fevral 1990) - 19 kv.km. Laçın (17 may 1992-ci il) - 1835 kv.km. Kəlbəcər (3-4 aprel 1993-cü il) - 1936 kv.km. Ağdam (23 iyul 1993-cü il) - 1094 kv.km. Cəbrayıl (18 avqust 1993-cü il) - 1059 kv.km. Füzuli (23 avqust 1993-cü il) - 1386 kv.km. Qubadlı (31 avqust 1993-cü il) - 802 kv.km. Zəngilan (30 oktyabr 1993-cü il) - 707 kv.km.

Bu torpaqların azad edilməsi bizim müqəddəs borcumuzdur!

İdman

Almaniya millisi dördüncü dəfə dünya çempionu adını qazandı

Iyulun 13-də Braziliyada keçirilən futbol üzrə XX dünya çempionatına yekun vurulmuşdur. Qızıl medal uğrunda mübarizə aparən Almaniya və Argentina milli komandaları yaşıl meydana çıxmışlar.

Qalib matça əlavə olunmuş 30 dəqiqədə müəyyənləşmişdir. Görüşün 113-cü dəqiqəsində almaniyalı futbolçu Mario Götze hesabı açmışdır.

Beləliklə, rəqibini 1:0 hesabı ilə məğlub edən Almaniya millisi dünya çempionu olmuşdur. Bu, Almaniyanın dördüncü dünya çempionluğuudur. Avropa təmsilçisi bundan əvvəl daha üç dəfə - 1954, 1974 və 1990-cı illərdə dünya çempionu olmuşdu.

Hollandiya Braziliyaya 3 qol vurub bürünc qazandı

DÇ-2014-də üçüncü yerin sahibi müəyyənləşib. Azersport.az xəbər verir ki, yarımfinalda Almaniya və Argentinaya boyun əymiş Braziliya və Hollandiya üz-üzə gəlib.

Matçada üç qol vurublu ki, onların da hamısı hollandlar seviniblər. Nəticədə, bürünc medalları Avropa təmsilçisi qazandı. narkən, mundial sahibləri sadəcə, dördüncü yerə kifayətləndilər.

Qadın voleybolçularımız Bolqarıstanı yığmasına qalib gəlib

Iyulun 11-də qadın voleybolçular arasında Avropa Liqası yarışlarının altıncı turu çərçivəsində Azərbaycan millisi ilk oyununu keçirmişdir. AzərTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Voleybol Mərkəzində millimiz Bolqarıstanı yığması ilə qarşılaşmışdır. Rumıniyalı baş hakim Tudor Popun idarə etdiyi görüşdə Azərbaycan millisi 3:2 hesabı ilə qalib gəlmişdir.

Hesabında 21 xal olan Türkiyə millisi qrupda liderliyini davam etdirir. Bolqarıstan 15 xalla ikinci, Sloveniya kollektiv isə 14 xalla üçüncü pillədə qərarlaşmışlar. Azərbaycan millisi isə 13 xalla dördüncüdür.

Trek velosipedçilərimiz Fransa kubokunda fəxri kürsüdə

Azərbaycan velosipedçiləri Fransada "Fenioux Trophy Piste" kubokunda iştirak edib. Azersport.az xəbər verir ki, velosipedçilərimizin çıxışı bu dəfə daha uğurlu olub.

Yığma komandamızın üzvü Olqa İsmayılova 500 metr məsafəyə sprint yarışlarında turniri 2-ci, 200 metr məsafəyə sprint yarışlarında isə 4-cü pillədə başa vurub. Qeyd edək ki, xanım idmançımız 1 gün öncə daha 1 gümüş medal qazanmış və bununla da reytinginə 72 xal əlavə etmişdir.

Bu dəfə digər velosipedçimiz Yelena Pavluxina da fəxri kürsüyə qalxmağı bacarıb. O, 10 min metr məsafəyə skretçidə mübarizə aparıb və 3-cü nəticə göstərib.

Azərbaycan cüdoçularının "Böyük dəbilqə" beynəlxalq turnirində uğuru

Tüməndə cüdo üzrə "Böyük dəbilqə" beynəlxalq turniri başa çatıb.

Cüdoçumuz Elmar Qasımov (100 kq) bütün rəqiblərini məğlub edərək turnirdə birinci yeri tutub. Yarışda ilqar Müşkiyev (60 kq) qazandıqları Qusman Kirqiz-bayevə qalib gəlsə də, dördüncü finalda Rusiya cüdoçusu Robert Mşvidadzəyə uduzmuşdur. Təssəlüverici görüşə qatılan cüdoçumuz özbəkistanlı Şərafəddin Lütfullayev və Rusiya təmsilçisi Saavi Karakizidini məğlub edərək bürünc medala sahib olmuşdur.

Hazırladı:
Ə.MƏHƏRRƏMOĞLU

Məsul katib

mayor
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98
Məktublər şöbəsi: (012) 510-64-28;

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144.
"Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbəti

mayor
Bəxtiyar ƏLİYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki-üç dəfə nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzetinin kompüter mərkəzində yünlü səhifələnməsi və "Hərbi nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur. Əlyazmalarla rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəllifə qaytarılmır.

Lisənziya № 361

Sifariş № 239
Nüsxə 4570